

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO
DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-2456(3) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR
MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 6 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-210**

2025 m. d. Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsniu ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. kovo 19 d. sprendimo Nr. SV-S-115 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą bei Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. kovo 25 d. vakarinio posėdžio metu priimtą sprendimą (protokolas Nr. SPP-27), Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2456(3) (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-2456(3)) dėl toliau nurodytos priežasties.

Įstatymo projekto Nr. XIVP-2456(3) nuostatai, kuria siūloma Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 5 dalyje nustatytą maksimalų kompensuojamąjį uždarbį ligos, profesinės reabilitacijos, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms apskaičiuoti padidinti nuo 2 iki 2,5 šalies vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydžio, įgyvendinti reikės papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Fondo valdyba) preliminariais skaičiavimais, šis pakeitimas paliestų apie 3,7 tūkst. ligos išmokų gavėjų, apie 0,16 tūkst. tėvystės išmokų gavėjų, apie 1,5 tūkst. vaiko priežiūros išmokų gavėjų. Jei priimtas įstatymas įsigaliotų 2025 m. liepos 1 d., įvertinus Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozę dėl vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio augimo 6,8 proc., didesnio dydžio ligos, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms mokėti 2025 metais papildomai reikėtų skirti apie 9,3 mln. eurų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, iš jų: 4,7 mln. eurų – ligos išmokoms, 0,7 mln. eurų – tėvystės išmokoms ir 3,9 mln. eurų – vaiko priežiūros išmokoms mokėti, o 2026 metais – apie 18,5 mln. eurų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, iš jų: 9,4 mln. eurų – ligos išmokoms, 1,4 mln. eurų – tėvystės išmokoms ir 7,7 mln. eurų – vaiko priežiūros išmokoms mokėti.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas, bylos Nr. 8/96), taip pat kad „įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų

neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas, bylos Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03).

Atsižvelgiant į tai, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas planuojamas įvertinus pagrindines rizikas valdžios sektoriaus finansams, tokias kaip rizikos dėl geopolitinės padėties pokyčių ir jos galimo poveikio Lietuvos, Europos Sąjungos ekonomikoms, žmonėms, saugumo padėčiai, siekiant išlaikyti visų valdžios sektoriui priskiriamų biudžetų tvarumą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, užtikrinti apsaugą nuo ekonominių svyravimų, taip pat įvertinus tai, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimą prireiktų papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, artimiausiu metu finansinių galimybių Įstatymo projektu Nr. XIVP-2456(3) teikiamam siūlymui įgyvendinti nėra.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XVP-210 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XVP-210) dėl toliau nurodytos priežasties.

Įstatymo projekto Nr. XVP-210 nuostatai, pagal kurią kompensuojamasis uždarbis ne tik motinystės išmokoms, bet ir vaiko priežiūros išmokoms už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų ar vaiko priežiūros laikotarpio dalį apskaičiuoti negalės viršyti atitinkamų kalendorinių metų socialinio draudimo įmokų bazės, galiojančios laikotarpiu, už kurį skaičiuojamas kompensuojamasis uždarbis, įgyvendinti reikės papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų.

Fondo valdybos preliminariais skaičiavimais, šis pakeitimas paliestų apie 470 asmenų, kurie gauna maksimalią vaiko priežiūros išmoką už neperleidžiamų dviejų mėnesių trukmės vaiko priežiūros atostogų ar vaiko priežiūros laikotarpio dalį. Įvertinus Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozę dėl vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio augimo 6,8 proc., Įstatymo projektu Nr. XVP-210 teikiamam siūlymui įgyvendinti 2025 metais reikėtų apie 2,6 mln. eurų, o 2026 metais – apie 7,8 mln. eurų papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų per metus.

Atsižvelgiant į šio nutarimo 1 punkto ketvirtojoje pastraipoje nurodytą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo oficialiąją doktriną, taip pat į tai, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetas planuojamas įvertinus pagrindines rizikas valdžios sektoriaus finansams, tokias kaip rizikos dėl geopolitinės padėties pokyčių ir jos galimo poveikio Lietuvos, Europos Sąjungos ekonomikoms, žmonėms, saugumo padėčiai, siekiant išlaikyti visų valdžios sektoriui priskiriamų biudžetų tvarumą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, užtikrinti apsaugą nuo ekonominių svyravimų, taip pat įvertinus tai, kad pagal siūlomą teisinį reguliavimą prireiktų papildomų Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų, kurios nėra suplanuotos Lietuvos Respublikos valstybės socialinių fondų biudžetų 2025 metų rodiklių patvirtinimo įstatyme, artimiausiu metu finansinių galimybių Įstatymo projektu Nr. XVP-210 teikiamam siūlymui įgyvendinti nėra.

Ministras Pirmininkas

Socialinės apsaugos ir darbo ministras